

SAJTOSKÁL

HELYI ÉRTÉKLELTÁRA

2020

MEGBÍZÓ:
SAJTOSKÁL KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

KÉSZÍTETTE:
BFH EURÓPA KFT.
AZ UTIRO LEADER HELYI AKCIÓCSOPORT
VP6-19.2.1.-90-Ö.1-17 HELYI FELHÍVÁSA KERETÉBEN

Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A VIDÉKI TÉRSÉGEKBE BERUHÁZÓ EURÓPA

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés.....	3
2.	Vezetői összefoglaló	3
3.	Helyi értékleltár kérdőívek.....	5
4.	Helyi értékleltár	9
.4.1.	Sajtoskál természeti értékei	9
.4.2.	Sajtoskáli kiemelkedő ünnepeink és szokások	10
.4.3.	Sajtoskáli kiemelkedő személyek	15
.4.4.	Sajtoskái épített értékeink (szakrális, lakó- és gazdasági épületek, régészet, szobrok, egyébek) ..	16
.4.5.	Sajtoskáli tárgyak, a múlt emlékei, különlegességek	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
.4.6.	Sajtoskáli helyi termékek és a helyi gazdaság megtartói.....	17
.4.7.	Sajtoskáli közösség megtartói	18

1. Bevezetés

Az UTÍRÓ LEADER Egyesület a **VP6-19.2.1.-90-Ö.1-17 azonosítószámú felhívásának a közvetlen célja** a HACS működési területén belüli, helyi értékek feltárása, rögzítése, értéktárak működtetése, közcélúvá tétele és megismertetési módok kidolgozása a településeken. Az átfogó cél a lakókörnyezet nyújtotta lehetőségek jobb kiaknázásán alapuló közösség és gazdaságfejlesztés, helyben termelt alapanyagokból előállított helyi termékkör, és szolgáltatási kör bővítése.

A meghatározott, regisztrált, közmegegyezésen alapuló fejlesztési alapot biztosító helyi értékek a térségben eddig nem ismert és publikált közösségi és gazdasági erőforrások, amik megismerhetőkké válnak és más projektek alapját képezhetik. A helyi értéktárakat az UTÍRÓ Térségfejlesztő Egyesület munkaszervezete gondozza és felhasználja a jövőbeni fejlesztéseihez, munkájához, továbbá alapját képezi a települések helyi közösségei és gazdasága fejlesztésének, amennyiben azzal települési szinten is jól gazdálkodnak.

Sajtoskál község helyi definiált értéktárának elkészítése során olyan értékeket gyűjtöttünk össze, melyek a községet a lehető legváltózatossabb és legszerte ágazóbb módon prezentálják. Az értékek összegyűjtése a teljes közösséget érintő feladat volt, amihez kérdőívezést és fórumok szervezését is igénybe vettük, a meglévő források feldolgozása mellett. Az értéktár így a közösség értékeit reprezentálja, mindezt konkrétumok mentén, de meghagyva a lehetőséget az értékek mentén további bővülésre is.

2. Vezetői összefoglaló

Sajtoskál Vas megyében, a Sárvári járásban, Sárvártól 18 km-re észak-nyugatra, a Metőc-patak partján fekvő község. Területe 9,41 ha. Lélekszáma a 2019-es népszámlálás lapján 402 fő. A kis de aktív közösséget a Faluház és a védett Római katolikus templom, az Evangélikus imaház, továbbá a Községi Könyvtár támogatja a fennmaradásában, az aktív Önkormányzat szervezése mellett. A településen óvoda, iskola nem működik, a gyerekek a közeli Bükre járnak.

A települési értéktár a kiírás megfogalmazása szerint „A települések területén található élő és élettelen fejlesztési szempontból hasznos értékeinek összegyűjtése, katalogizálása.

A település fő értékeit az alábbi fő szempontok szerint vizsgáltuk:

- a település természeti értékei
- kulturális értékek – szokások, rendezvények
- kulturális értékek – művészetek, népszokások, egyházi hagyományok
- épített örökség – épületek, építmények, településszerkezet

- tárgyi örökség – eszközök, épületek egyes részei
- települések jelentős személyiségei
- élő gazdasági értékek – ipari, kereskedelmi, idegenforgalmi, gazdálkodási
- sport- és egészség
- civil szervezetek és társadalom

A fenti értékek közül, amelyek relevánsak a településünk esetén, a részletes kifejtésben a fentiekkel azonos fejezeteken belül kerültek leírásra. Természetesen több kistélepülés esetén a szempontok néha kisebb, néha jelentősebb részében nem volt a közösség által és a készítőik által sem rögzítésre került érték, ezek értelemszerűen kihagyásra kerülnek.

A helyi érték leírásában annak rövid jellemzőit, értelmezhető esetben történeti hátterét, társadalmi relevanciáját írtuk le. Ezen kívül megadtuk ennek során az érték megnevezését, a gondozásáért felelős/arról információkkal rendelkező személy és/vagy szervezet nevét és elérhetőségét, továbbá annak helyszínét is megadtuk (amennyiben ez jellemző arra).

A helyi értékleltár gyűjtésének módszertana előkészítő fórumok szervezése, ott a lakossági személyes információ átadás és gyűjtés, 30 db. kérdőív elkészítése, továbbá ezen primer adatforrások mellett szekunder források feldolgozása.

3. Helyi értékleltár kérdőívek

A helyi értékleltár megalapozását 30 db kérdőív kitöltésével is támogattuk. Ennek a feldolgozott eredményei az alábbiak:

Kérdések	Összes	
1. Mióta él a településen (év)?	0-5	1
	5-20	2
	21-40	13
	40 vagy több	14
Mennyi idős Ön?	0-14	0
	15-19	1
	20-24	3
	25-49	14
	50-64	5
	65-79	6
	80 vagy több	1
Milyen fokú végzettsége van?	alap	3
	közép	25
	felső	2
Családi állapota	családos	13
	egyedülálló	12
	özvegy	2
	elvált	3
Neme	férfi	19
	nő	11
2. Mi a legfontosabb ok, ami miatt szeret a településen élni?	Családi, rokoni kötődések	23
	Közösséghez tartozás érzés	20
	Település hangulata	13
	Élő kulturális hagyományok	9
	A természeti értékek gazdagsága	6
3. Legfontosabb épületek, építmények	Templom	27
	Ruprecht kastély	29
	Losonci kastély	27
	I és II. vh emlékmű	5

<i>Művelődési ház</i>	1
<i>Ifjúsági klub</i>	1
<i>Régi gyógyszerár épülete</i>	1
<i>Önkormányzat</i>	1

4. Van e kiemelkedő természeti értéke a településnek?

<i>Horgásztó</i>	28
<i>Rendezett utcák</i>	3
<i>Falut körülvevő erdő</i>	5
<i>Ruprecht kastélykert</i>	5
<i>Források</i>	8

5. Programok

<i>Sajt fesztivál</i>	19
<i>Falunap</i>	26
<i>Nyugdíjasnap</i>	7
<i>Locsolás</i>	1
<i>Farsang</i>	7
<i>Kézműves foglalkozások</i>	1
<i>Karácsonyi műsor</i>	4
<i>Horgászverseny</i>	6
<i>Anyáknapjának műsor</i>	2
<i>15.márc</i>	3

6. Nevezetességek, kikapcsolódási lehetőségek:

<i>Horgásztó</i>	26
<i>Bükkfürdő</i>	8
<i>Falunap</i>	1
<i>Emlékmű</i>	5
<i>Sétálás</i>	3
<i>Kerékpározás</i>	2

7. Ünnepek

<i>Sajt fesztivál</i>	19
<i>Bucsú</i>	17
<i>Falunap</i>	21
<i>Anyák napja</i>	2
<i>Mikulás Ünnepe</i>	4
<i>Horgászverseny</i>	1
<i>Körmenet</i>	2
<i>Március 15</i>	4
<i>Május 1</i>	2
<i>Nőnap</i>	2

8. Néprajzi hagyományok

<i>Lucázás</i>	5
<i>Regölés</i>	24
<i>Betlehemezés</i>	19
<i>Locsolás</i>	18
<i>Búzaszentelés</i>	1
<i>Pásztorozás</i>	4
<i>Kukorica fosztás</i>	1
<i>Toll fosztás</i>	1
<i>Május 1- faállítás</i>	4
<i>pünkösödölés</i>	2
<i>Sajtfesztivál</i>	1

9. Rendelkezik e fényképpel a hagyományokról

<i>igen</i>	19
<i>nem</i>	11

10. Sportrendezvények

<i>Horgászverseny</i>	24
<i>Játshóhét a gyerekeknek</i>	2
<i>Foci</i>	1

11. Helyi értékleltárban segíteni tud

<i>Horváth Ervin</i>	1
<i>Plébános</i>	1
<i>Kelemen Frigyes</i>	3
<i>Kovács György</i>	1
<i>Haller Lajosné</i>	4
<i>Boros János</i>	2
<i>Simon János</i>	1

12. Mesterember, Vállalkozó, iparos, aki egyedi, értékes terméket állít elő

<i>Horváth Ervin méhész</i>	27
<i>Németh Tibor Káposztasavanyítás</i>	12
<i>Gálé füstölt árui</i>	1
<i>Boros Ibolyka Margit méhész</i>	1
<i>Kőműves István földművelő</i>	1

13. Egyedi termék, mely régi technológiával készül:

<i>Káposzta savanyítás</i>	17
<i>Méz</i>	13
<i>Hús feldolgozás</i>	2
<i>Koszorú készítés</i>	3

14. Őstermelők

<i>Haller Imre-növénytermesztés</i>	3
<i>Balogh Tivadarné-állattartás</i>	11
<i>Kőműves István földművelés, állattenyésztés</i>	16
<i>Kun Rozália-növénytermesztés</i>	2
<i>Németh Tibor-földművelés</i>	5
<i>Horváth Ervin-növénytermesztés</i>	10
<i>Boros Ibolya</i>	2
<i>Kun Rozália</i>	4
<i>Gángóné Horváth Andrea</i>	2
<i>Szabó József-növénytermesztés</i>	4
<i>Moór Adrián-földművelés</i>	3
<i>Kovács Jánosné</i>	1
<i>Perenyi Lajos</i>	1

15. Gasztronómiai specialitás

<i>Házi készítésű henesáru</i>	1
--------------------------------	---

16. Mely értékekre épülhetnek a fejlesztések?

<i>Tó fejlesztése</i>	11
<i>Focipálya hasznosítása</i>	1
<i>Felmenőink ismerete</i>	1
<i>Legyen saját kézműves sajtélészítője a településnek</i>	1
<i>Falunap fejlesztése, rangosabb előadók meghívása</i>	2
<i>Kemence építés</i>	1
<i>Sajtvásár</i>	2
<i>Könyvtár fejlesztése</i>	14
<i>Templom fejlesztése</i>	5
<i>Falu ünnepei</i>	1
<i>Művelődési ház</i>	4
<i>csatornahálózat kiépítése</i>	3
<i>Sportpálya fejlesztése</i>	1
<i>Játszótérfejlesztése</i>	1
<i>Fiatal családok támogatása</i>	2
<i>Falumúzeum</i>	1
<i>Ifjúsági klub</i>	2

17. Javaslatok

<i>Falumúzeum</i>	2
<i>Népszokások felelevenítése</i>	1
<i>Háború előtt épült lakások megóvása</i>	1

4. Helyi értékleltár

4.1. Sajtoskál természeti értékei

4.1.1. Metőc-patak

A Sajtoskált átszelő természetes medrében szaladó Metőc-patak mentén értékes természetközeli helyek alakultak ki, nádasokkal, galériaerdőkkel, üde rétekkel, gazdag állatvilággal. Ennek a települési milliónek a fenntartása lényeges a táji és ökológiai szempontok miatt különösen. A Répce és vidékén eddig 100-nál több madárfajt mutattak ki, melyből 80-nál több fészelt is a sajtoskálhoz tartozó területen. A rendszeresen megjelenő fajok között megtaláljuk a költöző gólyát, fecskét, és a balkáni gerlét, melyek állandó visszatérő vendégei településünknek. A bokrosok, erdők, mezők madarai közt van a vörösbegy, fekete rigó, cinege, ragadozó madarak az egerésző ölyv, vörös vércse, bagoly.

Helyszín: Sajtoskál

Javaslat: A patak medrének természeti állapotának fenntartása, értékeinek bemutatása.

Kiemelési javaslat: Sajtoskál természetesen

Javaslattevő: Sajtoskál község Önkormányzata Haller Imre polgármester

4.1.2. Platán és vadgesztenyefák Sajtoskál belterületén

Sajtoskál további értékes természeti kincsei az idős fák. Nem csak a települést körülvevő erdők, hanem a kastélykertben található 300 éves platán és vadgesztenyefák is különleges értéket képviselnek. A fák kulturális, közösségi, településképi jelentősége mellett természetvédelmi értéke is jelentős, mivel az öreg fák olyan rovar- és madárvilágnak, denevéreknek nyújtanak élelmet, élőhelyet, táplálkozó és szaporodó helyet, amit a fiatal erdők, fák másutt nem tudnak megtenni.

Helyszín: Sajtoskál,

Javaslat: A fa védettségének biztosítása, bemutatásának lehetősége, programkínálatba és helyi oktatásba történő felfűzése.

Kiemelési javaslat: Sajtoskál természetesen

Javaslattevő: Sajtoskál község Önkormányzata Haller Imre polgármester

4.1.4 Sajtoskáli Horgásztó

2005 óta létezik a falu határában lévő 3600 m²-es duzzasztott tó, népszerű pihenő és horgász hely. A helyi lakosok és látogatók kedvelt sétáló-, és kerékpározó helye, melyet tiszta vizű források táplálnak, és a Metőc-patakba folyik le. Megfelelő élőhelyet biztosítanak a vízimadarak számára. Az évente kétszer megrendezésre kerülő horgászverseny helyszíne. A kis

tó bővelkedik pontyban, kárászbán, törpeharcsában, tavi kagylóban, biztosítva a horgászok számára a sporthorgászat lehetőségét.

Helyszín: Sajtoskál

Javaslat: A horgászat és a szabadlevegőn való mozgás népszerűsítése, bemutatásának lehetősége, programkínálatba és helyi oktatásba történő felfűzése.

Kiemelési javaslat: Sajtoskál természetesen

Javaslattevő: Sajtoskál község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.2. Sajtoskáli kiemelkedő ünnepeink és szokások

.4.2.1. Farsang

A farsangi nap során a település óvodás és iskolás gyermekei bemutathatják ötletes jelmezeiket egymásnak és a résztvevő szülőknek is a faluházban. A nap során különféle játékok szolgálják a gyermekek önfeledt szórakozását. Este 8 órától pedig a felnőtteknek kerül megrendezésre a farsangi bál, amelyen a hangulatot zenekarral biztosítják. A fánkevés mellett tombolasorsolásra is sor kerül.

Ideje: Január-Február

Javaslat: A rendezvény megtartása, közösségerősítő, fiatalokat megszólító közös ünneplés.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.2.2. Anyák napja

Ünnepség keretében kerül sor az édesanyák megköszöntésére, mely a polgármester köszöntő beszédével kezdődik. Ezt a gyermekek versei és köszöntői követik.

Ideje: Május

Javaslat: A rendezvény megtartása, a családok összetartásának megerősítése.

Javaslattevő: Sajtoskál község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.2.3. Adventi időszak/Karácsony

Az adventi időszakban 4 héten keresztül ünnepélyes gyertyagyújtás a misén. Ilyenkor rövidebb műsort, verset, dalokat is előadnak a gyerekek. A december 24-i szentmise alkalmával betlehemi műsor is előadásra kerül.

Ideje: November vége/december

Javaslat: A szokások megtartása, a gyerekekben folytatódó hagyományőrzés és a családok összetartásának megerősítése.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.2.4. Falunap és Sajtfesztivál

A rendezvény a polgármester megnyitó beszédével kezdődik, hangsúlyozva az ünnep fontosságát. A beszédet követően a településben lakó gyermekek zenés, táncos műsora nyitja a fellépők sorát. Este zenekar meghívásával, zenés-táncos multság veszi kezdetét. A programok közül a falunap a legtöbb embert megmozgató rendezvény, gasztronómiai és turisztikai program. A Sajtfesztivál 2005 óta kerül minden évben megrendezésre. Több korabeli forrás is megerősíti, hogy a település "sajtos" előnevét a XV. században megrendezett sajtvásáraitól kapta. A község ezt a hagyományt szerette volna feleleveníteni és a sajtvásárok hangulatát visszaidézni.

Ideje: Augusztus első vasárnapja

Javaslat: A rendezvény megtartása. A településről elszármazottak megszólítása. A közeli, partner településekkel a kapcsolatok további erősítése. Alternatív programokkal a térségi nyaralók megszólítása, amihez tematizált kísérőprogramokat kell kidolgozni, amihez a célcsoportot meg kell találni.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.2.5. Nyugdíjasnap

Az ünnepség keretein belül sor kerül az időskorúak köszöntésére, mely polgármesteri köszöntővel kezdődik, majd helyi előadók és óvodások, iskolások műsoraival folytatódik.

Javaslat: A rendezvény megtartása, az idősek tiszteletének megerősítése.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.2.6. Májusfa állítás

A település fiataljai – régi hagyományt őrizve - összefogással állítanak egy májusfát a településen.

Ideje: május eleje

Javaslat: A hagyomány megtartása.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.2.7. Nőnap

Minden évben március 8-án virággal köszöntik a hölgyeket a Faluházban.

Javaslat: A rendezvény megtartása.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.2.8 Március 15-i ünnepség

A falu lakosságának összefogásával, pénzbeli adományiból készült el az I. és II. világháború hősi halottjainak emlékére az Emlékmű, amit dr. Pusztai Gyula a Vas megyei Közgyűlés elnöke avatott fel 1991. július 9-én. Itt minden évben kétszer – Nemzeti ünnepünkön, március 15-én, és Halottak napján – koszorúzással tiszteleg és emlékezik faluk közössége.

.4.2.9. Horgászverseny

Évente 2 alkalommal, májusban és októberben is megrendezésre kerül a horgászverseny, mely a település turisztikai vonzerejét is növeli. A környező településekről általában család kíséretével látogatnak el az emberek.

Javaslat: A rendezvény megtartása, a horgászsport szélesebb körben való megismertetése, elterjesztése.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.2.10. Falukirándulás

Az Önkormányzat minden évben szervez kirándulást a település lakosai számára. Ilyenkor nevezetes, az államhoz kapcsolódó történelmi helyszínek kerülnek megtekintésre, mint Székesfehérvér, Gödöllő, illetve az Országház.

Javaslat: A rendezvény megtartása, a falut építő közösség összekovácsolása, a csapatszellem ápolása, elmélyítése.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.2.11. Gyermeknap

A község által szervezett gyermeknapi programok a hagyománytól eltérően nem május utolsó vasárnapján kerülnek megrendezésre, hanem júliusban, a Falunapot és Sajt fesztivált megelőző hétfőtől szerdáig tartó időszakban. A programsorozat alkalmával kézműves foglalkozásokon, sorversenyeken, színházi bemutatón vehetnek részt a gyerekek. Mindezekon kívül minden évben egy közeli kirándulásra is sor kerül, mint pl. a sárvári,- büki fürdő, illetve a gyöngyösfalusi Holdfényliget meglátogatása.

Javaslat: A rendezvény megtartása, a falut építő közösség összekovácsolása, a közösséghez tartozás élményének elmélyítése, a csapatszellem ápolása. A gyerekekben a lokálpatriotizmus gyökereinek elültetése.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

4.2.12. Régi népszokások

Január 6. Vízkereszt ünnepe: Vízszentelés, a megszentelt vizet a sekrestyében tartották.

Farsang: víg népszokások jellemezték ezt az időszakot

Disznóvágás: disznótor, a disznó hagyományos feldolgozása, kisebb családi, baráti közösségek közös feldolgozása, hajnaltól estig tartó közösségi program

Balázsáldás: február 03. örmény püspök, Szent Balázs. A templomban a hívek megáldása történik, amikor a pap égő gyertyát tart az emberek feje fölé a torokbetegségek elűzése céljából.

Nagyböjt: A hamvazószerdától húsvétvasárnapig a hústól való tartózkodást és a napi háromszori étkezést jelentette.

Húsvét: A bibliai feltámadási történet alapján a megújulás ünnepe

Szent György napja: április 24, az igazi tavasz kezdete, e napon kezdték meg a cselédek a munkát Sajtoskálban az őket alkalmazó gazdánál. Az állatok legelőre való kihajtásának a napja.

Májusfa állítás: május 1-re virradó éjszaka a legények májusfát állítottak a lányos házak ablaka alá, és a kocsma elé. A fát előző éjszaka vágták ki, lekérgezték, a tetejét pár ágat meghagytak és feldíszítették szalagokkal. A törzsét gyakran kenték be csúszós anyaggal, hogy később nehezebb legyen az esetenként felhelyezett borosüveget levenni – ami a kitáncolás napján történt meg.

Pünkösöd, pünkösödölés: május 15-16 körül, vallási ünnep. A lányok a házakba kértek bebocsátást, ahol szavaltak, énekeltek.

Májusfa kitáncolás: június 01. Juniális, a májusfa kitáncolás napja.

Sarlós Boldogasszony napja/Katolikus búcsú: Július 1. A napja az aratás napjára esik, ezért a többi Bolgogasszony naptól ezzel különböztetik meg. Az egyik települési búcsú napja, a katolikus búcsúé.

Halottak napja: A halottakra való emlékezés ünnepe, koszorúzás a I. és II. világháborús Emlékműnél.

November 11.: Szent Márton püspök emlékének szentelt nap

December 13. Luca napja: A legények előtte éjjel, a fiúk napjának reggelén lucáztak. Az éjszakai lucázásnak főleg az emberek megtréfálása volt a célja. Meglopták a szalmakazlakat, az egész utcát, főleg a lányos házak előtt, megszórták szalmával. Felkavarták a boszorkányok a falut.

Karácsony: Az adventi időszakban kezdetét vette a betlehemezés is. Megalakultak a négyes csapatok, a három pásztor és a betlehemet vivő angyal. A betlehemi játék szereplői be voltak öltözve bundába, kucsmába, bot volt a kezükben. A negyedik fiún fehér ing, korona a fején. Ő vitte a betlehemet és ő volt a pénztáros is.

December 26-án, karácsony másnapján este a legények karácsonyt énekeltek.

Házasság: A hagyományos család létrejöttének ünnepe. A hagyományos esküvő a lányos házhoz vonuló legény és családjával kezdődik, ahol kikérik a menyasszonyt annak apjától. Az esküvőt követő lakodalom hagyományai mai napig élnek: egy tányérből, egy kanállal kell megennie a levest az ifjú asszonnyal, közben a vőfély szórakoztatja a vendégeket, illetve feladatokat ad az ifjú párnak, esetenként el is lopják a menyasszonyt, akit szintén feladatokkal kell a párjának kiváltania. Éjfélkor ismét ellopták a menyasszonyt a koszorúslányok, ilyenkor vetik le a koszorúját, fátylát, és fejkendőket kötöttek a fejére. Innét a mondás: „bekötik a fejét”. Mint fiatalasszony, kendővel a fején jött vissza a lakodalomba, amit ma már csak a menyecske ruha felvétele jelképez „Eladó a menyasszony!” felkiáltással ilyenkor kezdődik meg a menyasszony

kitáncolás, amikor a szokás szerint minden vendég pénzt tesz a fazékba, és egy rövidet táncolt vele cserébe.

Javaslat: Helytörténeti kutatással, az idősebb generáció megkeresésével a hagyományok, régi szokások, énekek újra tanulása, felelevenítése, ezek egy részének rendezvény-sorozatba illesztésével térségi jellegűvé fejlesztése.

Javaslattevő: Sajtoskál község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.3. Sajtoskáli kiemelkedő személyek

.4.3.1 Böröndy József

Böröndy József Sajtoskál község iskolaigazgatójaként példamutató hivatástudatával, gyermekszeretettel, a falu kulturális életéért való elkötelezett munkálkodásával máig is él a sajtoskáliaiak szívében. 1958 és 1981 között dolgozott a falu általánosiskolájában. 1993-ban hunyt el, és 2011-ben kapta meg postumus díszpolgári oklevelet, amit felesége vett át.

Javaslat: Emlékének megőrzése, munkásságának bemutatása

Javaslattevő Sajtoskál község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.3.2. Pados László

Az 1989-es önkormányzati választásokon nagy többséggel választotta a település lakossága vezetőjévé és tisztségében minden választáskor újra és újra megerősítették. Ezt a bizalmat Ő és a képviselőtestület tagjai is igyekeztek megköszönni és meghálálni azzal, hogy kiemelték a falut az enyészetnek indulásból és felvirágoztatták. Új épületek, létesítmények egész sora, a falu kulturális életének fellendítése fűződik a munkásságához. A 2006. szeptember 22-i Falugyűlésen Pados László polgármester úrnak a képviselőtestület Díszpolgári Oklevelet adományozott az eltelt 16 évben végzett aktív, odaadó, fáradságot nem ismerő, lelkiismeretes munkájáért.

Javaslat: Emlékének megőrzése, munkásságának bemutatása

Javaslattevő: Sajtoskál község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.3.3. Ruprecht Olivér

Itt élt és hunyt el Ruprecht Olivér (1858–1942), okleveles mezőgazdász, nemzetgyűlési képviselő, felsőházi tag, sajtoskáli nagybirtokos, a Magyar érdemrend középkeresztjének a tulajdonosa.

Javaslat: Emlékének megőrzése, munkásságának ismertetése.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.3.4. Ruprecht Tibor

Itt született és élt dr. Ruprecht (Marconnay) Tibor, (1896–1970) költő, újságíró, műfordító

Javaslat: Emlékének megőrzése, munkásságának ismertetése.

Javaslattevő: Sajtoskál község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.4.Sajtoskáli épített értékeink (szakrális, lakó- és gazdasági épületek, régészeti, szobrok, egyebek)

.4.4.1. Régészeti lelőhelyek

Helyszín: A község római kori település volt. Ezt igazolják a Metőc patak nyugati oldalán lévő Pusztaszőlő dűlőben végzett ásatások leletei, a Bella Lajos által feltárt sírok. A lelőhely azonosítója: 68733

A Metőc menti földeken hatalmas alapfalak is kerültek elő, általában zárdának nyomát gyanítják benne. Valószínűleg azonban ez is római épület lehetett.

Kapcsolattartó: Sajtoskál Község Önkormányzata

Kiemelési javaslat: nincs

Javaslat: A régészeti értékek feltárása, megőrzése és bemutatása – lokálpatriotizmus is idegenforgalom erősítése.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

Helyszín: Sajtoskál, Római katolikus templom. A lelőhely azonosítója: 49107

Kapcsolattartó: Sajtoskál Község Önkormányzata

Kiemelési javaslat: nincs

Javaslat: A régészeti értékek feltárása, megőrzése és bemutatása – lokálpatriotizmus is idegenforgalom erősítése.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.4.2. Országos műemléki védelem alatt álló épületet, helyi védelem alatt álló épületet, építmények és műemléki környezetük

Római katolikus templom: Sajtoskál, Rákóczi u. 41, HRSZ. 38. Kál községnek az első temploma már 1235-ben állt, melyet Szent Péterről neveztek el. Műemlék (azonosító: 9286, törzsszám: 8028)

Rupprecht Kastély:

Műemlék (azonosító: 9195, törzsszám: 7941)

Helyszín: Sajtoskál, Rákóczi u. 1. HRSZ: 1

Kapcsolattartó: Sajtoskál Község Önkormányzata

Javaslat: Az épület és környezetének védelme, rendben tartása.

Javaslattevő: Sajtoskál község Önkormányzata Haller Imre polgármester

Losonczy Kastély

Sajtoskál, Metőc sétány 3. HRSZ. 25/1. 22/5

.4.4.3. Helyi Művi Értékvédelmi kataszter értékei – épületek és építmények

Az értékleltárban olyan épületeket emelünk ki, amik értéküknél fogva kiemelendők, és emellett igaz rá, hogy építési tevékenységgel létrehozott, rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készütségi fokára val tekintet nélkül minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely a terepszint, víz, vagy azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér beépítésével jöttek létre. Itt soroljuk fel a szobor, képzőművészeti alkotásokat, utcabútorokat is, mik közterületen állók vagy közhasználat céljára átadott területen álló közcélú műtárgyak (253/1997 (XII.20.) Korm rendelet szerint).

Lakóházak

Helyszín: Sajtoskál, Rákóczi u. 14, hrsz. 54; Sajtoskál, Rákóczi u. 36, hrsz. 68; Sajtoskál, Rákóczi u. 33, hrsz. 18. (Intézőlak)

Kapcsolattartó: Sajtoskál Község Önkormányzata

Javaslat: Az építmény és környezetének védelme, rendben tartása. Jogszabály: 3/2005 (V.19.)

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.5. Sajtoskáli helyi termékek és a helyi gazdaság megtartói

.4.5.1. A helyi mesteremberek

A települések fennmaradásának egyik záloga, ha olyan mesteremberek találhatók meg bennük, akik egyszerre jelentenek helyi megoldás néhány kérdésre, és „export” szolgáltatást a környező térség számára.

A kérdőívezés során felmért és jelzett mesteremberek: Horváth Ervin méhész (27 szavazat), Németh Tibor káposztasavanyítás (12 szavazat), Gálék füstölt áru (1), Boros Ibolyka, méhész (1)

Helyszín: Sajtoskál

Javaslat: Az egyes szolgáltató vállalkozók közül a méhészek termékeiket kiadagolva, Sajtoskál címkével egyedivé téve érték-növelő vállalkozói lehetnek a településnek, termékeik a közeli, éves szinten több, mint 750 000 vendégéjszakát realizáló Bükön találhatnak piacra.

Javaslattevő: Sajtoskál Község Önkormányzata Haller Imre polgármester

.4.5.2. Helyi mezőgazdálkodás

Magyarországon a falvak, nemritkán egységes birtokként, vagy birtokközösségként a táj és a természet fenntartóiként szolgáltak évszázadokig, és szolgálnak ma is. Minden olyan őstermelő és egyéb vállalkozás, egyéni-, családi- és közösségi kezdeményezés, amely a hagyományos paraszti gazdálkodás gyakorlatának a kornak megfelelő, környezettudatos megújítását szolgálja, az közvetlenül és közvetetten is szolgálja a település természeti és közösségi helyi értékeinek a megújítását és tartós fenntartását.

Kapcsolattartó: Sajtoskál Község Önkormányzata

Helyszín: Sajtoskál község közigazgatási területe

Javaslat: A helyi mezőgazdálkodások fejlesztéseinek támogatását javasoljuk.

Javaslattevő: Sajtoskál község Önkormányzata Haller Imre polgármester

4.6. Sajtoskáli közösség megtartói

4.6.1. Faluház, Sajtoskál

Évente a települési közösségi programok, önkormányzati rendezvények helyszíne. Meglévő, de fejlesztendő technikai háttérrel rendelkezik.

Székhely: 9663 Sajtoskál , Új u. 2.

Elérhetőség, képviselő: Telefon / fax: +36 94/568-090, +36 20/966-3941 **képviselő:** Molnár Károly

4.6.2. Sajtoskáli Asszonykórus

1994 óta lép fel a 10-12 főből álló csapat, nem csak a község hallgatósága előtt, hanem a környező településeken is. Évente kétszer készülnek új műsorral a csoport tagjai.

